

INSERTIUNI:
se plătesc cu prețuri foarte
reduse.

Manuscrisurile sunt a se adresa
redacției și acelea nu se în-
apoiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITĂȚEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

ABONAMENT:
Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor.

Pentru plugari—țărani pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate:
Pe an 16 franci.

Un număr costă 12 bani.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apăre în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

„Cartea de Aur“

de

T. V. PĂCĂȚIAN.

Credința, diligența și suferința pe lângă împlinirea datorințelor grele în ale deobligămintelor chemării omului de multe-ori rămân ne remunerate, însă la D-zeu nici când.

Această zicere a lui Lavater am dori din toată inima să nu avem prilej a o aplica cu timp la obositoarea muncă a confratelui nostru, care grea sarcină a luat asuprași, când s'a decis a scoate la iveală cele mai scumpe tesaurale ale poporului seu, al cărui interes i-a zăcut la inimă, împlinind o lacună atât de arzătoare și actuală pentru prezent cât și pentru viitor, prin aceea, că s'a silit a eda totul în un mănunchiu.

Avem înaintea noastră volumul I. »Luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară«. O colecțiune peste măsură prețioasă, plină de valoare și foarte bogată de cele mai scumpe documente și acte privitoare la toate luptele noastre politice-naționale din trecut, despre cari foarte puțini aveau cunoștință și a cărora urme abea se mai află în arhivele publice și private.

Pe temeiul numelui nostru din fruntea foii, aflat-am cu cale a da loc apăreriilor convenite chiar la acest loc, după ce convingi suntem, că st. autor chiar prin »activitate« neobosită sa nuzuit a concurge la luminarea confrăților sei, cari chemați vor fi a continua lupta începută pe temeiul percepțelor stabilite de părinții nostri.

Afli o bucurie nespūsă când arunci privirea în cuprinsul acestei cărți, în care toate datele sunt adunate în mod cronologic și dai de lupte, cari până acum erau resfrate în diterite broșuri speciale.

»Cartea de Aur« a d-lui T. V. Păcățian va servi la toată suflarea românească de informator netăgăduit în ce privește cunoașterea luptelor avute de înaintașii nostri.

Din firul aceleia avea-vor prilej bătrâni, bărbați și tineri a-și culege nutremânt pentru continuarea luptei, mai cu samă dacă se vor convinge, cu câtă ardoare și abnegațiune s'a purtat lupta pentru recăștigarea drepturilor naționale — și la câte și ce fel și chip de persecuțiuni erau părinții nostri expuși.

Din trecutul luptelor părinților și protopărinților nostri, enumerate în acest volum, ori și care poate trage convingerea, cât de departe stăm noi azi de virtutea lor neînfricată, de voința lor tare ca stânca de granit și de pofta lor de a se jertfi pentru binele de obște al neamului.

Cetind pasage entusiaste, zise în diferite adunări, de bărbați aievea valoroși și în fața poporului setos de drepturi și libertate, te cuprinde o bucurie, încât verși lacrimi și te cugeți a soarbe cuvintele divinisătoare și îmbărbătoare de pe buzele oratorului plin de iubire către neamul seu.

Cine dorește a-și cunoaște istoria neamului seu și faptele bărbaților vrednici de aducerea aminte și cine voiește a se pregăti pentru apărarea poporului din care face parte, să-și procure »Cartea de Aur«, care cu drept poartă această numire.

Credem, că nu se va afla Român, cărturar și bibliotecă populară, care să nu-și procure acest tesaur neprețuit, ajutând prin aceea autorului a nu întârzia cu edarea și a celorlalte vol. următoare (7), cu cari va îmbogăți literatura română.

Volumul I. precum și cele următoare se pot procura dela autor în Sibiu (strada Măcelarilor 34) și costă exemplarul (50 coale tipărite, 788 pag.) broșat 10 coroane, legat în pânză 11 coroane 60 bani, plus porto.

Cuprinsul volumului I. e următorul.

Prefață: — I. Înainte de redeşptare. — Introducere. — Biserica română sub principii calvini. — Diploma leopoldină. — »Unirea«. — Ioan Inocențiu Klein. — Impăratul Iosif II. și Români. — Plânsoarea clerului și poporului iliric. — »Suplex libellus Valachorum«. — Petițiunea Românilor din diecesa Aradului. — Rugămintea episcopilor Moga și Leményi. — În chestia episcopiei neunite a Ardealului. — Intăririarea maghiarismului. — II. Anii redeşptării (1848—49). — Revoluția franceză. — Mișcarea popoarelor în Austria. — Evenimentele dela Viena. — Maghiarii la Viena. — Cererile națiunii maghiare. — Pretensiunile Cehilor. — Pretensiunile națiunii croate. — Conciliația Sașilor. — Ministerul unguresc. — Kossuth și Croații. — Activitatea dieței maghiare. — Mișcarea Slovacilor. — Congresul Sêrbilor. — Maghiarii din Ardeal. — Opiniunea publică română. — Mișcarea Românilor. — Simeon Bărnuțiu. — Adunarea dela Dumineca Tomii. — Pregătiri pentru adunarea cea mare. — Conferența prealabilă. — *Vorbirea lui Bărnuțiu.* — 3/15 Maiu. — *Acele adunării naționale.* — Adunarea dela Pesta. — Adunarea dela Lugoj. — Dieta dela Cluj. — Deputația română la Monarchul. — Trei proclamațiuni. — Deschiderea dieței ungare. — Activitatea comisiunii regnicolare. — Chestia română în parlament. — Croația și Ungaria. — Trei adunări românești. — Manifeste și decrete împărătești. — Acțiunea lui Kossuth. — Apel la popularitatea lui Șaguna. — Comitetul român de pacificațiune. — Alte manifeste și proclamațiuni. — Abzicerea împăratului Ferdinand. — În contra guvernului din Cluj. — Adunarea națională dela Sibiu. — Români la Monarchul. — Constituția din 4 Martie (1849). — Alte petițiuni. — Proclamația lui Csányi. — Detronarea dinastiei. — Mi-

siunea lui Dragoș. — Scrisoarea lu Butean. — Petițiune, națiunilor unite. — Ursoriul națiunii române. — Petițiune în favorul celor arestați. — Al doilea ursoriu, adresat Monarchului. — Rêspunsul lui Bach și replica Românilor. — Convenția româno-maghiară. — Proiect de lege în chestia naționalităților. — În chestia despărțirii hierarchice. — Reclamarea unei academii de drept. — Petițiunea Arădanilor. — Petițiunea Bănățenilor. — Pentru cei morți. — Petițiunea episcopului Erdélyi. — Ultima representațiune a delegațiunei române. — Memorandul lui Șaguna. — Repriviri. — III. Sub absolutism. — Zece ani grei (1850—1859).

Recomandând din nou acest vol. I. publicului român, felicităm pe dl T. V. Păcățian pentru întreprinderea sa ostenitoare, dorindu-i din inimă recompenșă strălucită.

Red. »Activității«.

== Iosif Goldiș,

Episcop gr-or. român de Ardeal, Suceava, Iași și Hălmeagului, precum și al părților adnexate din Banatul-Timișan, membru al casei magnaților, membru corespondent al Asociațiunii Române din București, etc. etc. a adormit în Domnul în reședința sa episcopescă, Sâmbătă în 23 Martie (5 Aprilie) 1902 în vîrstă de 66 de ani și în anul al 3-lea al păstoriei Sale Archiepiscopale.

Rămășițele pămîntești ale Preasfințitului adormit în Domnul, așezate în sala reședinței episcopesci, se vor strămuta cu procesiune bisericească la biserica catedrală a episcopiei, Duminecă în 24 Martie (6 Aprilie) a. c., la 5 ore d. a., unde se va face priveghierea de noapte prescrisă prin ritualul bisericesc.

Luni în 25 Martie (7 Aprilie) la 10 ore dimineața se va începe rînduiala înmormîntării, și după aceasta se vor transporta rămășițele pămîntești ale reșosatului Episcop la sfînta mănăstire Hodoș-Bodrog, unde se vor așeza spre vecinică odihnă.

Consistorul diecesan cu adîncă durere aduce această tristă întîmplare la cunoștința publică.

Arad, în 23 Martie (5 Aprilie) 1902.

Consistorul gr-or. rom. al eparchiei Aradului.

Circular

către toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul consistorului din Arad.

Cu inima înfrîntă de durere aduce subscrisul consistor la cunoștința Veneratului cler și popor din eparchia Aradului triste știre, că Preaveneratul și iubitul nostru Archiereu, Prea Sfinția Sa părintele Episcop al dieceei gr-or. române a Aradului

Iosif Goldiș

astăzi la orele 5 1/2 dimineața după un morb greu și plin de suferință a încetat din vicață, dându-și nobilul său suflet în mâinile Creatorului în anul 66 al etății, al 3-lea al Archiepiscopiei Sale.

În fața acestui dureros cas, subscrisul consistor întrunindu-se în ședință a luat măsurile de lipsă pentru o deamnă înmormîntare a Veneratului Archiepiscop și prin aceasta

învită Venerabilul cler și iubitul popor a Eparchiei a se face părtaș durerii sale și această durere a o exprima și prin semnele acelea din afară, prin cari fiii cei buni își arată iubirea lor fiască către iubitul lor părinte

De aceea, onorat cler și iubit popor credincios, subscrisul consistor, în privința manifestării doliului față de Părintele care se desparte de noi, dispune următoarele:

1. Îndată după primirea acestui circular la toate bisericile din eparchia noastră să se tragă clopotele dimineața, la amezai și seara în zilele de Duminecă și Luni, în 24 și 25 Martie st. v. a. c., când se va face înmormîntarea.

2. În Dumineca cea mai apropiată după înmormîntare să se facă în toate bisericile din eparchia noastră parastas solemn pentru odihna sufletului fericitului Episcop Iosif, la care va asista întreg poporul credincios și tinerimea școlară.

3. Acest parastas să se repețească la 40 de zile, socotite dela ziua morții, eventual în Dumineca proximă.

4. Tot asemenea să se repețească parastasul și la o jumătate de an și la un an dela ziua morții. Încât zilele destinate pentru parastas ar cădea în zi de lucru, să se țină parastasul în Dumineca următoare.

5. Până la întregirea scaunului episcopesc la ecteniile dela sf. Iosif și dela cei morți să se pomenească Archiereu Iosif.

6. Până la întregirea scaunului episcopesc la ecteniile pentru cei vii să se pomenească numele Înalt Preasfințitului Archiepiscop și Metropolit Ioan.

În fine aducem la cunoștința onoratului nostru cler și a iubitului popor, că cărma asupra eparchiei noastre pentru toată durata vîduviei scaunului episcopesc cu ziua de astăzi a o luat și o va purta consistorul eparchial în sensul prescrișelor Statutului-organic.

Arad, din ședința consistorială, ținută în 23 Martie (5 aprilie) 1902.

Consistorul eparchial gr-or. român din Arad.

Augustin Hamsea,
archimandrit.

Prin moartea Episcopului Goldiș și pe lângă întregirea acestui scaun, la tot cazul, deschidese-or eară anumitele animosități.

Dorim din inimă, că la acest loc atât de însemnat să fie ales un bărbat întregu din toate punctele de vedere.

Alegătorii îndreptățiți ai acestei Eparchii să aibă în vedere închegarea tuturor forțelor de cari dispun, grupându-se pe lângă persoana cea mai bine meritată și avînd în băgare de seamă, că Episcopul este al tuturor și nu păpușe în mîna numai a unei fracțiuni.

Din biografia defunctului Archiepiscop comunicăm următoarele:

Iosif Goldiș s'a născut în 17 Februarie 1836 în Socodor (comit. Aradului) din părinți țărani. Clasele primare le-a absolvat în comuna natală și în Bichiș, gimnasiul inferior l'a frecventat în Sarvaș, gimnasiul suprem și maturitatea le-a făcut în Arad, unde a absolvat și teologia. A frecventat apoi academia de drepturi în Dobrița și a ascultat la Pesta filogia clasică. E de notat, că în timpul studiilor sale din Arad, Goldiș a trăit în împrejurări materiale foarte sêrace. El însă a trebuit să se susțină dînd lecții și fiind »curator« al clasei.

În 1865 comitele suprem George Popa de fericită aducere aminte, l'a numit vice-notar la comitat, car mai târziu fu ales de congregație prim-notar al comitatului Arad.

Aceasta o spun Maghiarii înșiși. Cine nu le-ar crede pe cuvânt?

Nouă însă ne cere federațiunea, să reprezentăm cultura românească și aspirațiile umanitare românești. Ear' acestea le poate reprezenta complet nu statul, ci neamul românesc.

Sunt cestiuni culturale și umanitare de cari e vorba. Nu-s cestiuni politice, cari se poată primejdui statul ungar, cărui aparțin politicește și studenți români și studenți slovaci și studenți sârbi și studenți croați și studenți germani, nu numai studenți maghiari.

Cine tratează astfel cestiunile acestea, acela vrea să amestece politica în Federațiune și acela se îndreaptă în contra Federațiunei. Cred însă că cei-ce invită oaspeți, nu pot dicta oaspeților principii — numai respecta pot principiile lor.

În urmare, măsurile de teroare în contra studențimei române trebuiesc revocate. În cas contrar, cei-ce le mențin sunt ostili legiurii Federațiunei și vor fi tratați în consecuență. Căci a nu revoca măsurile excepționale luate pentru suprimarea liberei opinii a studenților români din Ungaria, înseamnă a prejudeca discuțiunile ce se vor deschide în congresul din Budapesta, asupra noii organizații a congresului. Înseamnă a fi invitat congresul la Budapesta, cu scopul de a-i zădărnici o dreaptă și umanitară organizație, isvorită din libera opinie a membrilor lui, și a-i impune organizație ungurească, dictată de miniștri și de rectori maghiari și menită unor scopuri politice de rasă, ear' nu idealelor culturale și umanitare ale lumii civilizate.

Aceste constatări le va ști face — dacă va fi nevoie — comitetul central al Federațiunei. Și le vor ști face și studenții români din Ungaria, atât în calitatea lor de membri devotați actualei legiuri a Federațiunii, cât și în calitatea lor de cetățeni ungari, în calitatea lor de fii ai acelor părinți terorizați de dl Wlassics, cari plătesc grele biruri de stat, ca să se poată lănda tot dl Wlassics, că »va purta el bucurios cheltuelile congresului«...

Atât deocamdată.

Ioan Scurtu,
vicepreședinte al Federațiunei «Corda
Fratres» și directorul general al
secțiunii române.

Convocare.

Conform ordinului Venerabilului nostru Consistoriu Archidieceșan dto 3 Ianuarie 1902 Nr. 1 Șc., subscrisul convoc prin aceasta pe învățătorii și învățătoarele din *cercul Orăștiei (VII) la conferința învățătoarească* ce se va ținea la 18, 19, și 20 Aprilie st. vechiu a. c. (1, 2 și 3 Maiu st. nou), adică *Joi, Vineri, și Sâmbătă din săptămâna luminată*, în localul școlii noastre din Orăștie.

În legătură cu dispozițiile conferinței din anul premergător, programul lucrărilor se statorosește astfel:

Și codrul — frate cu Românul — codrul care în toate Doinele lui Eminescu nu e altul decât Românul însuși, codrul bătut de gânduri ca și Românul de nevoi, ne va cânta cu dor și jale:

*De ce nu m'ași legăna,
Dacă trece vremea mea.*

București, 15 Iunie 1899.

I. S. ORDEAN.

NOTA.— Mihail Eminescu s'a născut la 1848 în satul Dumbrăveni, județul Botoșani. A fost înbunit — negreșit de alții — la 1883 imediat după publicarea admirabilei poezii „Doina” creată la inaugurarea statuei lui Ștefan cel Mare în Iași. Viața lui a fost un adevărat martiriu pățimit pentru națiune. Insuși zicea: „Românul trăiește în lume pentru neamul său și nu individual pentru sine, căci de ar fi trăit Românii astfel, de mult n'ar mai fi”. A murit la 15 Iunie 1889, lovit cu o piatră în cap de un nebul dela Internatul Șuțu. Viața plină de mizerii, moartea cea mai tragică: iată soarta celui mai mare poet, celui mai mare Român din secolul actual.

— Uite, dragă Nițule, aici ai o pară împarte-o frățeste cu Linuța.

— Mamă dragă, cum se împarte frățeste?

— Dai totdeauna bucata mai mare la celalalt.

Nițu întinde para Linuței.

— Na, împarte tu frățeste. V.

1. În 18 Aprilie la 9 ore a. m. serviciul dumnezeesc cu invocarea Sf. Duh.

2. Deschiderea conferinței, citirea apelului nominal și alegerea a câte doi notari și verificători.

3. „Cum ar fi să se întocmească învățământul în școlile populare pentru-ca să aducă mai mult folos real, și cari ar fi mijloacele pentru ajungerea acestui scop?” Disertație de *F. Nicoară*, învățător-dirigent în Vinerea, și *Constantin Baicu*, învăț.-dir. în Orăștie.

4. „Plan de prelegeri pentru școlile cu 1 și 2 învățători” de *Constantin Baicu*, *I. Fleșer*, învăț. în Orăștie, și *G. Daniil*, învățător în Căstău.

5. „Cum este a se preda limba maghiară în școlile populare din punct de vedere pedagogic?” Disertație de *P. Onea*, învăț. în Almașul-mare.

6. O prelegere practică din geografie cu despărț. 1—3 prin *T. Crișan*, învăț. în Băcăinți, ear' cu desp. 4—6 prin *N. Voina*, învăț. în Vaidei.

7. „Regula-de-trei”, prelegere de *I. Baciu*, învăț. în Orăștioara-de-sus.

8. „Calcularea intereselor”, prelegere de *I. Fleșer*.

9. „Cunoașterea și scrierea frângerilor vulgare”, prelegere de *G. Mateș*, învăț. în Geoagiu.

10. Demonstrații practice din pomărit și viivrit prin subscrisul.

Lucrările de sub Nr.ii 3, 4, 5, 6, 7, 8 și 9 sunt a se înainta subsemnatului până cel mult *Joi la 11 Aprilie st. v.*

Prelegerile de sub Nr.ii 6, 7, 8 și 9 se vor întocmi după treptele formale.

Sibiu, la 19 Martie st. v. 1902.

D. Comșa,
comisariu consistorial.

Reuniunea a 2-a de înmormântare din Deva.

Pentru împlinirea dorinții unui abonent al nostru, publicăm și ulterior această convocare.

A III-a convocare.

Convoc din nou membrii reuniunii la **adunarea generală,**

ce se va ținea în ziua de 40 de sfinți, Sâmbătă, la 2 ore după amiază, în 22-lea Martie 1902, în sala mică dela casa orașului.

Programul:

1. O nouă votare asupra întregirii statutelor, privitoare la înființarea de filiale prin comune mai apropiate.

Bine știm, că adunarea generală din 22 sau mai bine zis din 29-lea Decembrie a. tr. a votat, a primit cu 50 contra 14 voturi întregirea statutelor, și a hotărât cu toate cele 64 de voturi, ca să înființăm în anul acesta 2 filiale: ridicând numărul reuniunii mame Deva, dela 350 la 1150 de membri, pe baza statutelor vechi, (§. 2 și §. 11, litera d.).

În suma aceasta încap membri din 2 comune de câte 350 de membri, ear' restul de 450 rămâne pentru reuniunea mamă Deva.

Adunarea generală a păcălit frumușel pe cei, cari voiau se împedecă cu fel de fel de scornituri și apucături votarea a câți-va noi §§-i lângă cei vechi, cari regulau mai de-aproape și mai bine raportul dintre reuniune și filiale.

Ori se vor întări, ori nu se vor întări la înaltul minister cei câți-va §§-i noi: filialele nu se vor și nu se vor fi împedecate, fiindcă adunarea generală a ridicat numărul membrilor, pe baza §§-lor 2 și 11, litera d., din statute. Dar' și altcum clausula ministerială numai atât prescrie, că »hotărârea cu privire la schimbarea statutelor reuniunii... e a să așterne ministeriului de interne regesc mai înainte de a fi dusă în deplinire eventuala dispozițiune șcl.«

Va să zică mai înainte avem să așternem noii §§-i și după așternere putem înființa filiale, chiar după §§-ii cei noi.

Însași clausula ministerială nu ne îndătoarește deci, ca să așteptăm până §§-ii cei noi să se vor ori nu să se vor întări. Dacă nu se vor întări, filialele vor rămânea pe baza §§-lor 2 și 11, litera d., din statutele vechi; ear' dacă se vor întări, filialele vor rămânea pe baza §§-lor noi.

Intrebarea e: Dacă adunarea generală din 22 și 29 Decembrie 1901 a primit noii §§-i, privitori la filiale:

de ce trebuie desnou să mai hotărască și a 3-a adunare generală din 22 Martie 1902? Răspund. Hotărârea adunării generale din 29 Decembrie 1901 are deplină putere de drept. Membrul Szöts Sándor a înaintat însă o jalbă către dl vicișpan, că D-Sa și câțiva inși ar fi fost »siliți« să părăsească adunarea aceea, din pricina unei bătaii. Eu știu, că bătaia au provocat-o chiar doi bătuși prietini ai D-Sale, cari tot larmă făceau și în decursul adunării generale, ca să împedecă o hotărâre liniștită.

Cei-ce au sămănat vânt și vijelie, să plâng acum la dl vicișpan, ca să blameze o hotărâre atât de bună, luată cu 50 contra 14 voturi: spre binele reuniunii.

Am crezut că e bine să mai facem o votare de probă, ca să vedem, dacă adunarea generală e pentru ori contra filialelor după §§-ii noi.

Ce scop au filialele?

Înaintarea mai grabnică a reuniunii noastre și lăptirea binefacților ei și în alte comune mai mari, cari gem astăzi de cămătarii fără suflet, când moare vre-un stîlp al familiei din cutare comună.

Cum să fie filialele?

Așa, ca fiecare filială ea pe sine să se susțină. Membrul Devei să nu plătească în filială nimic la Deva; când moare vre-un membru din filială, singur membrul filialei plătește casul de 60 fileri, cel din Deva: nu plătește nimic pentru filială.

Ce urmări vor avea filialele?

Nu mai și numai bune: deopotrivă pentru Deva și comunele cu filiale. Aceste vor binecuvânta reuniunea Devei, că le-am scăpat de tipocul comunelor; ear' fondul reuniunii din Deva chiar în anul acesta va crește cu fiecare filială cu cel puțin 500 cor. Cele 2 filiale vor crește fondul Devei cu cel puțin 1000—1200 cor. De aci încolo venitul curat va fi după cum va crește numărul membrilor din filiale și plățile de 60 fileri.

Mult, puțin: filiala numai câștig ne poate aduce, perdere însă nici un filer.

Directorului primei reuniuni surori, totodată membru și în reuniunea noastră a doua, D-lui Szöts Sándor, nu-i vine la socoteală grabnica noastră înaintare. Caută fel de fel de mijloace, ca să împedecă înflorirea reuniunii. Cu ce scopuri?

Aceasta e starea de astăzi.

Lege dumnezească e însă: lumina nimicește întunerecul, adevărul minciuna și binele învinge răul.

Tatăl și fiul,

primul cassar, al doilea director. După părerea D-Sale nu s'ar putea. Neadeverat. Nici legea, nici statutele, nici moralul nu opresc aceasta în reuniunea noastră. Pe cale cinstită și tare firească: din încrederea unanimă am ajuns unul director, altul cassar.

Tatăl și fiul

adecă au înființat împreună reuniunea și au lăptat-o, crescut-o cu dragostea unor buni părinți: cu jertfe de muncă cinstită în decurs de 15 ani, fără nici un ban câștig, ci cu jertfe în bani.

De pildă: dl cassar George Nicoară, a jertfit ajutorul, ce avea să-l capete D-Sa, l-a dăruit reuniunii. Bani depuși la »Hunedoara« fac azi:

Fundațiunea Emilia Ciurcu n. Nicoara, suma de 201 cor. 12 fileri.

Directorul August A. Nicoara a dăruit acum 3 ani în adunarea generală ajutorul seu la cas de moarte tot reuniunii.

Poate, că și dl cassar G. Nicoara, soția sa Maria Nicoara și fiul D-Lor Romul Nicoara își vor dăruit tot reuniunii ajutoarele lor.

Deva, 20 Martie 1902. (Va urma).

Directorul: Cassarul:

August A. Nicoara m. p. George Nicoara m. p.

NOUTĂȚI

† **Savu Borha**, asesor la sedria orfanală comitatensă din Deva, abea în etate de 60 ani, decedat în 3 și înmormântat în 5 Aprilie st. n., departe de locul său natal. Soartea-i fusese crudă, căci în loc să fie înmormântat de cătră ai săi, a fost de străini, și de limbă și de neam. Decedatul la anul 1867 s'a aplicat ca vice-notar la comitatul de pie memorie Zarand, unde a servit, cu semizei romani, până la desființarea-i, ca ampioiat, ear' după aceasta, la anul 1875, și-a deschis cancelaria advocațională în opidul Hațeg, cuibul lui Novac și Gruia, comitatul Hunedoarei, unde s'a căsătorit cu fiica vrednicului și de pie memorie proto-presbiter gr.-or. Ioan Rațiu, din care căsătorie a avut o unică fiică Lucreția. Ca om blând și iubitor de dreptate, curând îl vedem întrând în funcțiune comitatensă ca pretopretor, și ca atare era iubit de popor și subalternii sei, ear' de superiorii sei respectat, fiind la culmea chemării sale și era fericit și în familia sa.

Dar' soartea crudă această, plagă a naturii, care nu cruță nici o ființă nobilă, îi conturbă curând liniștea, fericirea, bucuria și vastele sale vise, pentru-că, neunirea familiară, silitu-l-au de a se despărți de femeea sa, și de atunci îl vedem singur luptându-se cu valorile vieții până la decedare.

Noi, cari l'am cunoscut, constatăm într'însul un caracter nobil, ear' ca părinte era bun și fără de asemănare își iubea femeea, unica filică, așa încât îi erau idoli și ei ear' după deopărțirea de femece (desastru) ce a urmat nu din cauza sa, îl vedem căzând în melancolie, ca mulți alți bărbați, persecutați de crudela soarte, care i-a adus așa de curând decedarea sa.

Aruncându-ți țărână de ușurare, îți zic: adio! scumpe amice *Savule*, în eternă memoria ta.

Deva, la 5 Aprilie s. n. 1902.

Ioan Ioanichiu Olariu.

— **Necrolog.** Subsemnații cu adâncă durere facem cunoscută încetarea din viață a iubitului nostru soț, părinte, moș și strămoș *Mihail Rimbaș sen.*, proprietar, fost epitrop timp îndelungat al bisericii gr.-or. române din Hunedoara, membru în reprezentanța opidană și comitatensă, etc., care după grele și îndelungate suferințe împărțit fiind cu sfințele taine, și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului în 3 Aprilie 1902, la 3 ore a. m., în al 80-lea an al etății.

Înmormântarea se va face în 4 Aprilie st. n. a. c., la 3 ore p. m., în cimiterul bisericii gr.-or. din Hunedoara. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Agneș Rimbaș n. Kercz ca soție, Alex. Rimbaș, Petru Rimbaș, Mihail Rimbaș junior, Maria Rimbaș măr. Socander ca fii și fiică. Neti Rimbaș n. Török, Maria Rimbaș n. Bogdan, Maria Rimbaș n. Farkaș, Ianoș Socander ca nurori și gnere. Letiția Rimbaș măr. Damian cu soțul Silviu; Zoe Rimbaș măr. Condor cu soțul Cornel; Victor, Veturia, Aurel, George, Romul, Alexandru, Victor, Aurel, Maria, Ana și Eugenia Rimbaș; Malvina, Rudolf, Ana și Socander, ca nepoți și nepoate; Simeon Damian, ca strănepot.

— **Spargere cu furt.** În noaptea de 4 spre 5 l. c. niște reufăcători necunoscuți au pătruns în biserica gr.-or. din Clopodia, rupând ferele din o fereastră. Din biserică au luat banii ce au aflat, cam 8 cor., au rupt oblași în preț de 40 cor. Încă nu s'a aflat cine au fost, se crede însă că făptuitorii au fost credincioși din sinul acelei biserici.

— **Coloman Széll despre Coloman Tisza.** Ministrul-președinte ungar a avut o convorbire cu un jurnalist din Viena asupra repausatului bărbat de stat ungar, Tisza. Széll ar fi zis despre Tisza, că a fost mare patriot, mare Maghiar, dar' că n'a știut să se retragă dela putere, când era în splendoarea sa. »Noi l-am stimat foarte mult — zice Széll — dar' de iubit nu l-am putut iubi«. Se zice: că Tisza a lăsat memoriile în urma sa, cari se vor da publicității. In acele memorii, dacă vor eși de sub tipar, trebuie să fie interesante lucruri și despre naționalități.

— **In interesul dlor învățători.** Cât de curând se va desbata în cameră legea de pensie a învățătorilor.

— **O crudă desamăgire.** Nicolae Gligorescu, ferar din Gaiu (Bănat), primii nu de mult știrea, că el și soru-sa ar fi moștenit dela un unchiu al lor din România, cu numele Gherha, suma de 600.000 cor. Gligorescu a pus ciocanul la o parte și în loc să potcovească cai, a (inceput să făurească planuri pentru viitor. Zilele acestea însă, care îi tu mirarea, când fu chemat la solgăbiru, ca să i-se dea moștenirea. In loc de 600.000 cor. însă, i-s-au dat 60 cor. Gligorescu întrebă, că ce-i asta? — Atăta e moștenirea, răspunse solgăbiru. — Nu se poate! răspunse Gligorescu. — Ba se poate, eată hârtia consulatului. Cu Gligorescu se învîrtea cancelaria și înaintea ochilor vede tot stele verzi. Suspinând își luă moștenirea, din care lipscau tocmai patru »nule« și se duse iarăși la lucrătoare, luând în mână ciocanul, ca și mai înainte.

— **Ce se face cu banii poporului.** Cetim în »D. T. f. U.«: »Radical« scrie, că guvernul earăși are intențiunea de a face cadou 100.000 cor. din bănișorii poporului duor grupuri de capitaliști. Anume, guvernul introduce un premiu de import pentru cafea, adecă plătește pentru fiecare sac de cafea

care se aduce la Fiume din teritoriile de producție, câte o coroană premiu. Acest premiu îl primește însă numai acela, care importează cel puțin 20.000 de saci. După-ace importează însă în aceste cantități cafea numai banca de credit fumană și Societatea p. a. comercială din Fiume este evident, că guvernul dorește să facă acestor două grupuri de capitaliști un cadou de 100.000 cor., ca în schimb să obțină pentru un deputat al său un loc »gras« în direcțiunea acestor societăți. Ce are a face? Poporul ungar suportă însă sarcinile; doar deabea 10.000 oameni emigrează pe lună din țeară, fiind-că nu mai pot exista aici.«

— **Patru copii de-odată** a născut în ziua de 30 Martie țeranca slovacă cu numele Aulpany în etate de 28 ani, din Turo-Tridoviy (com. Trencen). — Unul din cei patru a fost născut mort, al doilea a murit când îl duceau la botez, al treilea a murit alaltăeri, numai al patrulea a rămas în viață și e sănătos. Mama e deasemenea sănătoasă.

— **Sub scutul poliției.** Intr'o cafenea din Budapesta, ședea mai alaltăeri inspectorul poliției Schmidt și își bea cafeaua. Deodată intră un domn și desbrăcându-și paltonul îl întinde pe de-asupra capului lui Schmidt și-l acață în cuiu. »Ascultă, d-le, aproape nimeni nu este în cafenea, o sută de cue îți stau la dispoziție, tocmai aici ți-ai găsit loc să-ți acăți paltonul?« Domnul și-a cerut scuse și s'a pus la o altă masă. După câtva timp vine și-și îmbracă earăși paltonul și earăși se întinde peste capul inspectorului. Asta era prea mult, Schmidt puse mâna pe sabie. »Scusați, d-le, săptămăna trecută mi-s'a furat un palton. Eu sunt un biet funcționar sărac și n'ași vrea să mi-l fure și pe acesta. De aceea l-am atârnat în cuiu peste mantaua d-tale, ca astfel să fie sub scutul poliției«. Inspectorul a rîs din inimă de gluma cam amară a funcționarului, și l-a iertat.

363—1902. végrh. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíró-ság 1901. évi V. 473 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Báll József javára zs.-m.-parosenyi Szabó György ellen 234 kor. s jár. erejéig 1901. évi július hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 660 kórra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, juhok és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró-ság 1902-ik évi V. 300/2. számú végzése folytán 234 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi január hó 7. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 96 kor. 39 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zs.-M.-Parosenyben alperes lakásán leendő eszközésére 1902. évi április hó 17-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1902. márcz. hó 25. n.

Rácz József,
kir. bir. végrehajtó.

356—1902. végrh. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

Alolirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíró-ság 1902. évi V. 132 számú végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt özv. Nica Todorné javára zs.-korojesdi Szávu (Savei) Demeter ellen 1000 kor. s jár. erejéig 1901. évi márczius hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 604 kórra becsült következő ingóságok, u. m.: magán követések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró-ság 1902. évi V. 132/2 számú végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi márczius hó 5. napjától járó 5% kamatai, eddig összesen 82 kor. 32 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zs.-Korojesden leendő eszközésére 1902. évi április hó 16 napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1902. évi márczius hó 24. napján.

Rácz József,
kir. bir. végrehajtó.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțuri se pot face și prin postă și se rezolvază fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu caventați.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arândează și exarândează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri ———
Bilete de log. ———
Broșuri ———
Circulare ———
Bil. de vizită ———
Invitări ———
Bilanțuri ———
Acții ———
Cap. de epist. ———
Placate ———
Ord. de dans ———
Adrese ———
Compturi ———
Note ———
Preț Curent. ———
Anunțuri ———
Registre ———
Imprimate ———
Couverte ———
Bilete de cun. ———
Etc. etc. etc.

Există deja de 14 ani și este pro-
văzută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.